

IZVJEŠTAJ

Federalnog ministarstva okoliša i turizma (NFP)
o aktivnostima i napretku u implementaciji Konvencije o biodiverzitetu Ujedinjenih nacija u
Bosni i Hercegovini u 2019. Godine

Ratifikacija Konvencije o biološkoj raznolikosti Ujedinjenih nacija:	Bosna i Hercegovina ratificirala je Konvenciju 4. oktobra 2002. godine odlukom o ratifikaciji UNCBD-a (član V.3.d Ustava BiH, 152. zasjedanje) koju je donijelo Predsjedništvo BiH. „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ - MU broj 12/02
Nacionalni fokal point (NFP) za implementaciju Konvenciju o biološkoj raznolikosti Ujedinjenih nacija u BiH:	Federalno ministarstvo okoliša i turizma Pomoćnik ministrike u Sektoru za okoliš: Dr. Mehmed Cero Telefon: +387 33 726 717 E-mail: mehmed.cero@fmoit.gov.ba (Web stranica MOFTER - a: http://www.mvteo.gov.ba/data/Home/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/%D0%92%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%20%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8/B8/Konvencije%20okoli%C5%A1/BOS_Konvencija_Ujedinjenih_nacija_o_biolo%C5%A1koj_raznovrsnosti.pdf)
Ukratko o Konvenciji o biološkoj raznolikosti Ujedinjenih nacija:	Konvencija o biološkoj raznolikosti prvi je međunarodni sporazum koji na integralan način pokušava rješiti probleme u vezi sa zaštitom i održivim korištenjem biološke raznolikosti od globalnog, preko regionalnog, do nacionalnog i lokalnog nivoa. Kao osnovni međunarodni princip u zaštiti prirode, očuvanje biološke raznolikosti predstavlja najvažniji strateški zadatak u zaštiti i održivom korištenju prirodnih resursa, te zajedničku i pojedinačnu brigu i odgovornost svih zemalja. U skladu sa osnovnim ciljevima CBD-a, na 10. sastanku Konferencije stranaka održanom 2010. godine u Nagoyi, Odlukom X/2 usvojen je Strateški plan za biološku raznolikost 2011-2020, uključujući 20 Aichi ciljeva razrađenih u pet globalnih strateških pravaca. Shodno tome, sve stranke CBD-a pozvane su da uspostave vlastite nacionalne ciljeve u okviru zadano fleksibilnog okvira, uzimajući u obzir svoje nacionalne specifičnosti, potrebe i prioritete, te vodeći pritom računa o postizanju globalnih ciljeva. Bosna i Hercegovina, kao punopravna stranka CBD-a od 2002. godine, slijedi globalne svjetske trendove o očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, te je u tom cilju mobilizirala svoje raspoložive institucije i eksperte kako bi ispunila međunarodne obaveze, a posebno kako bi osigurala da zaštita i održivo korištenje biološke raznolikosti bude nezaobilazna oblast kod izrade relevantnih sektorskih politika i strategija na svim nivoima vlasti u državi. Bosna i Hercegovina se odlikuje jedinstvenim bogatstvom biološke i pejzažne raznolikosti nastale na specifičnoj geomorfološkoj strukturi, u uvjetima prožimanja klimatskih regija: kontinentalne, alpske i mediteranske klime, te geografskim položajem na prostoru od sjevernih ravnica uz rijeku Savu, preko masiva dinarskog luka, do Jadranskog mora na jugu. Uz odgovorno i održivo upravljanje, biološki i fizičko-geografski diverzitet Bosni i Hercegovini u međusobnoj interakciji osiguravaju kvalitetnu osnovu za ljudski život i prosperitet. Svoju prvu Strategiju i akcioni plan za zaštitu biološke raznolikosti Bosna i Hercegovina je uradila za period 2008-2015. Izrada Strategije i akcionog plana za zaštitu biološke raznolikosti Bosne i

	Hercegovine za period 2015-2020. predstavlja nastavak globalnog strateškog planiranja i izvještavanja prema CBD-u, u koji je Bosna i Hercegovina uključena od samog početka, te dokaz posvećenosti Bosne i Hercegovine ispunjavanju svojih obaveza na međunarodnom planu, kao i u procesu europskih integracija. Nacionalni ciljevi za zaštitu biološke raznolikosti Bosne i Hercegovine temelje se na njenim prioritetima i specifičnostima, a identificirani su kroz participativni proces planiranja koji je uključivao niz konsultativnih sastanaka sa zainteresiranim stranama, multidisciplinarni pristup i kvalitetnu međusektorsku koordinaciju. Postavljeni nacionalni ciljevi jesu ambiciozni, ali su, uz aktivno zalaganje i angažman svih institucija u procesu na svim nivoima vlasti u državi, realni i izvodivi. Strategija i akcioni plan za zaštitu biološke raznolikosti Bosne i Hercegovine za period 2015-2020. je ključni dokument za djelovanje po svim pitanjima biološke raznolikosti, od upravljanja vrstama i ekosistemima, preko istraživanja i zaštite biološke raznolikosti, biološke sigurnosti, do pravedne i fer raspodjele koristi od ekosistemskih usluga i korištenja genetskih resursa. Ovaj strateški dokument daje odgovarajuće smjernice subjektima u Bosni i Hercegovini odgovornim za planiranje razvoja i donošenje odluka, uspostavlja indikatore za monitoring progresa implementacije, uz proces jačanja i demokratizacije javne i ekološke svijesti.
Cilj Konvencije o biodiverzitetu Ujedinjenih nacija:	Konvencija o biološkoj raznolikosti (CBD) stupila je na snagu 29. decembra 1993. godine sa 3 glavna cilja: <ol style="list-style-type: none"> 1. Očuvanje biološke raznolikosti 2. Održiva upotreba komponenti biološke raznolikosti 3. Pravična i pravična podjela koristi koje proizlaze iz korištenja genetskih resursa.
Dopunski ratificirani protokoli Konvencije o biološkoj raznolikosti Ujedinjenih nacija:	Cartagena protokol o biosigurnosti je ratificiran 24. decembra 2008 (Cartagena protokol o biološkoj sigurnosti Konvencije o biološkoj raznovrsnosti (29.01.2000.), Preuzeto sukcesijom („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ - MU broj 12/08) kao jedan od provedbenih mehanizama Konvencije o biološkoj raznolikosti.
Neratificirani dopunski protokoli Konvencije o biološkoj raznolikosti Ujedinjenih nacija:	Nagoja protokol ili Protokol o pristupu genetskim resursima i koristima koje proizilaze iz njihovog korištenja Bosna i Hercegovina još nije ratificirala, ali su u toku pripremne aktivnosti za proces ratifikacije. Bosna i Hercegovina još uvijek nije ratificirala Nagoja protokol o pristupu i pravednoj raspodjeli genetskih resursa i pravednoj i poštenoj raspodjeli kod njihovog korištenja. U toku su aktivnosti ponovnog slanja inicijative prema entitetskim nadležnim ministarstvima radi dobivanja pozitivnog mišljenja na proces ratifikacije i konačnog usvajanja. Države imaju suverena prava nad genetskim resursima koji se nalaze na njihovom teritoriju. Kada koristi nastaju istraživanjem ili razvojem genetskih resursa, uključujući kada to dovodi do komercijalne uporabe razvijenog proizvoda, te bi koristi trebale biti pošteno i jednakopravno podijeljene sa državom koja pruža te resurse.
Aktivnosti i učešće BIH eksperata i NFP na sastancima i skupovima Konvencije o biološkoj raznolikosti Ujedinjenih nacija:	<ul style="list-style-type: none"> • Online učešće većeg broja eksperata u procesu „uključivanje člana 8. tačke (j) i njenih odredbi koje se odnose na domorodačke narode i lokalne zajednice u rad Konvencije i njenih protokola“, 19. februara i ponovo od 21. februara do 28. marta 2019 Više informacija o zaključcima izvještaju ovog foruma je dostupno na stranici https://www.cbd.int/meetings/005843

	<ul style="list-style-type: none"> • Online učešće većeg broja eksperata u panelu „Open – ended“ online forum o sintetskoj biologiji“, od 4. – 29. marta 2019 • Regionalni sastanak o globalnom okviru biološke raznolikosti za regiju CEE, održanom u Beogradu (Srbija), u periodu od 16. do 18. aprila 2019. Više informacija o zaključcima i izvještaju sa ovog sastanka je dostupno na stranici https://www.cbd.int/meetings/POST2020-WS-2019-04 • Online učešće većeg broja eksperata u panelu „Open – ended“ online diskusija o implementaciji Cartagena protokola o biosigurnosti za period poslije 2020.“, Konsultacije su bile otvorene od 8. do 19. jula 2019. Zaključci i izvještaj sa ovog foruma je dostupan na stranici http://bch.cbd.int/protocol/post2020/ForumImplementationPlan.shtml • Prvi sastanak „Open ended“ radne grupe za okvira za biološku sigurnost za period poslije 2020. Sastanak je održan od 27. do 30. augusta 2019. u Nairobi (Kenija). Više informacija o zaključcima i izvještaju sa ovog sastanka je dostupno na stranici: https://www.cbd.int/meetings/WG2020-01 • Radionica globalnih konsultacija o okviru globalne biološke raznolikosti za period poslije 2020 sa osrvtom na biosigurnost i Cartagena protokol. Sastanak je održan 25. augusta 2019 u Nairobi (Kenija). Više informacija o zaključcima i izvještaju sa ovog sastanka je dostupno na stranici: https://www.cbd.int/meetings/WG2020-01 • Online učešće većeg broja eksperata u online forumu „Online forum o društveno ekonomskim pitanjima (Članak 26. Cartagena protokola o biosigurnosti). Forum je bio otvoren za diskusiju od 9. do 20. septembra 2019. Više informacija i zaključci sa ovog foruma su dostupni na stranici https://bch.cbd.int/onlineconferences/portal_art26/Forum2019.shtml • Radionicia/trening Održive inicijative za oceane, održane od 14. do 18. oktobra 2019 u Seocheonu (Koreja). Izvještaj sa ovog sastanka je dostupan na stranici: https://www.cbd.int/meetings/SOI-OM-2019-01 • Online učešće većeg broja eksperata u online forumu „Online mreža laboratorija za detekciju i identifikaciju živih modificiranih organizama, od 28. oktobra do 8. novembra 2019. Više informacija je dostupno na sajtu: https://bch.cbd.int/onlineconferences/portal_detection/2019discussions.shtml • Tematska radionica o ekosistemskim restauracijama globalnog okvira biološke raznolikosti za period poslije 2020. godine Radionica je održana od 6. do 8. novembra 2019 u Rio de Jaineru(Brazil). Više informacija o ovome sastanku je dostupno na stranici: https://www.cbd.int/meetings/POST2020-WS-2019-11 • Tematska radionica o morskom i obalnom biodiverzitetu globalnog okvira za biodiverzitet za period poslije 2020. Radionica je održana od 13. do 15. novembra 2019 u Montrealu (Kanada). Više informacija je dostupno na stranici https://www.cbd.int/meetings/POST2020-WS-2019-10
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> „Tematska radionica o mjerama konzervacije na temelju područja“. Radionica je održana od 1. do 3. decembra 2019. u Montrealu (Kanada). Više informacija o ovom sastanku i izvještaj sa sastanka je dostupan na stranici: https://www.cbd.int/meetings/POST2020-WS-2019-09 „Ad hoc tehničke ekspertne grupe za invazivne vrste“. Radionica je održana u od 2. do 4. decembra u Montrealu (Kanada). Više informacija o radionici i izvještaj sa radionice je dostupan na stranici: https://www.cbd.int/meetings/IAS-AHTEG-2019-01 Online učešće većeg broja eksperata na izradi „Pripreme za Globalni okvir biološke raznolikosti za period poslije 2020. godine“, otvoren za učešće od 01. Januara 2019 do 31. Decembra 2020. Dokumentacija i više informacija o ovom dokumentu je dostupno na stranici: https://www.cbd.int/meetings/POST2020-PREP-01
Komplementarno sa aktivnostima Konvencije o biološkoj raznolikosti Ujednjenih nacija, BiH je aktivno uključena i u rad IPBES (Pomoćno tijelo za nauku, tehniku i tehnologiju). Spisak sastanaka na kojima su prisutvovali predstavnici BiH i NFP:	<ul style="list-style-type: none"> Online učešće većeg broja eksperata u Web konferenciji „Web konferencija : Degradacija zemljišta i restauracija – znanje, nedostatci i potrebe. Konferencija je otvorena od 14. januara do 4. februara 2019. više informacija je dostupno na stranici: https://ipbes.net/event/web-conference-land-degradation-restoration-knowledge-gaps-needs Učešće u Danu donosioca odluka prije sedmog zasjedanja Plenarnog zasjedanja Međuvladine znanstveno-političke platforme o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava, 28. aprila 2019 u Parizu (Francuska), kao događaj u sklopu Plenarnog zasjedanja IPBES-a. Više informacije je dostupno na stranici: https://ipbes.net/event/ipbes7-stakeholder-day G. Mehmed Cero, PhD i prof. Senka Barudanović akreditirani su kao delegati u BiH za sudjelovanje na sedmom zasjedanju Plenarnog zasjedanja IPBES-a, koje se održalo u Parizu od 29. augusta do 4. maja. Više informacija o ovom sastanku je dostupno na stranici: https://ipbes.net/event/ipbes-7-plenary Učešće na jedanaestom sastanku „Ad Hoc Open – ended“ radne grupe Članka 8(j) i srodne odredbe Konvencije o biološkoj raznolikosti. Sastanak je održan od 20. do 22. novembra 2019 u Montrealu (Kanada). Više informacija i zaključci sa ovog sastanka su dostupni na stranici: https://www.cbd.int/meetings/WG8J-11 Učešće u radionici „Radionica o bazi za globalni okvir biološke raznolikosti nakon 2020. godine: Peto izdanje Globalnog izgleda za biološku raznolikost i IPBES-ove globalne procjene. Sastanak je održan 23. novembra 2019 u Montrealu (Kanada). Više informacija o ovom sastanku i izvještaj sa sastanka je dostupan na stranici : https://www.cbd.int/meetings/POST2020-WS-2019-14 Učešće na sastanku „Dvadeset treći sastanak pomoćnog tijela za naučno, tehničko i tehnološko savjetovanje“. Sastanak je održan 25. do 29. novembra u Montrealu (Kanada). Više informacija o ovom sastanku i izvještaj sa sastanka je dostupan na stranici: https://www.cbd.int/meetings/SBSTTA-23
Ostalo učešće na drugim konvencijama:	<ul style="list-style-type: none"> Deveta konferencija o biološkoj raznolikosti u Trondheimu (2-5. jula) koja će se održati u Trondheimu (Norveška). Više informacija

	<p>o ovom sastanku je dostupno na stranici: https://enb.iisd.org/biodiv/trondheimconference/9/</p>
Projekti i aktivnosti vezane za biološku raznolikost u Bosni i Hercegovini	<ul style="list-style-type: none"> • Bosna i Hercegovina kao stranka UNCBD-a je predala 6. nacionalni izvještaj o stanju biodiverziteta u Bosni i Hercegovini. Izvještaj je napravljen je uz podršku nacionalnih stručnjaka, relevantnih institucija (na entitetskoj i državnoj razini), provedbene agencije (UNDP u Bosni i Hercegovini), ostalih donosioca odluka i nacionalnih stručnjaka za biološku raznolikost. • U toku je izrada Okvira finansijske konstrukcije za biodiverzitet („<i>Financial Resource Mobilization Reporting Framework</i>“) za period 2015-2020. • Bosna i Hercegovina još uvijek nije ratificirala Nagoja protokol o pristupu i pravednoj raspodjeli genetskih resursa i pravednoj i poštenoj raspodjeli kod njihovog korištenja. U toku su aktivnosti ponovnog slanja inicijative prema entitetskim nadležnim ministarstvima radi dobivanja pozitivnog mišljenja na proces ratifikacije i konačnog usvajanja. • UNEP-GEF srednji projekt „Postizanje očuvanja biološke raznolikosti stvaranjem, učinkovitim upravljanjem i prostornim imenovanjem zaštićenih područja i izgradnjom kapaciteta“ - očekuje se da će se ovim projektom povećati mreža zaštićenih područja (više od 3 nova PA) u cijeloj zemlji unutar 3 godine njegova trajanja. • Odobren i započeta je realizacija projekta GIZa Otvorenog regionalnog fonda za jugoistočnu Europu - Bioraznolikost (ORF-BD) koji bi se trebao provoditi u razdoblju od septembra 2018. do decembra 2020. godine. Ovaj projekt predstavlja nastavak nekadašnjeg GIZ ORF - BD projekta (2015-2018), a njegov je cilj napraviti BIMR dokument o politici i izgradnji kapaciteta za BIMR regionalnu platformu, kao i ažurirati trenutni Popis endemske vrste jugoistočne regije i njegova objava u GBIF mreži. • Skup podataka Bosne i Hercegovine u WDPA (Svjetska baza podataka o zaštićenim područjima) je u postupku ažuriranja • Pokrenute su aktivnosti na projektu „Podržavanje donošenja odluka i jačanje kapaciteta za podršku IPBES-u kroz nacionalnu procjenu ekosistema“ Cilj projekta je kreiranje kapaciteta na državnom (nacionalnom) nivou kako bi se podržala procjena ekosistema i podržala njihova integracija u mehanizme odlučivanja. Projekt u Bosni i Hercegovini je započeo potpisivanjem okvirnog sporazuma u Decembru 2018, a ukupni period trajanja projekta je pet godina (01.10.2018-31.03.2023). Nosilac projekta je Centar za prirodne resurse Sulejman Redžić. Prvi sastanak je održan u Sarajevu u Novembru mjesecu 2019 a sastanku su prisustvovali interesne relevantne interesne strane iz cijele Bosne i Hercegovine. • Ugovor o financiranju malih razmjera (SSFA) - kao financijska potpora provedbi UNEP-GEF projekta „Održiva izgradnja kapaciteta za učinkovito sudjelovanje u Kliringu o biološkoj sigurnosti (BCH III)“ u Bosni i Hercegovini, potpisani je g. Goran Trbić, dekan Prirodnno-matematičkog fakulteta (Sveučilište u Banjoj Luci) i UN-a za okoliš. Ovaj sporazum o financiranju doprinijet će

	<p>postizanju strateškog cilja 5 navedenog u Strateškom planu Protokola o biološkoj sigurnosti iz Cartagene, 2011. - 2020. Sporazum je potpisani i projekt je krenuo u realizaciju. Prvi sastanak će se održati u Sarajevu 26-27 Januara 2020 a trebao bi da okupi sve relevantne stručnjake iz oblasti biosigurnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • U ime nacionalnog tima UNCBD, upućeno je pismo podrške u kojoj je data opredijeljenost Bosne i Hercegovine da se drugi mandat kao izvršna tajnica Konvencije o biološkoj raznolikosti nastavi gospodari Christiana Pašca Palmer. • Konvenciji je predat i 4. Nacionalni izvještaj Cartagena izvještaj. Izvještaj je uradio tim stručnjaka pod vodstvom Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine koja je ujedno i fokal point za Cartagena protokol. Izvještaj za Cartagenu je urađen uz finansijsku potporu GEF-a i UN-ovog programa za okoliš • Stručnjaci za biološku raznolikost, nevladine organizacije i vladine institucije redovno su informirani o najnovijim vijestima i događajima vezanim za biološku raznolikost i zaštitu prirode općenito.
Ostalo:	<ul style="list-style-type: none"> • Upitnik UNCBD o rodno odgovornom globalnom okviru biološke raznolikosti nakon 2020. - vezan uz neke ključne Aichi ciljeve biološke raznolikosti, odgovoren je i poslano SKBD-u. • Urađena je internetska anketa o dobrim praksama u primjeni integriranih pristupa u proizvodnim krajolicima i pejzažima u nacionalnim strategijama i akcijskim planovima biološke raznolikosti (NBSAP) i njihovom doprinosu globalnim ciljevima biološke raznolikosti. • Upitnik o rodnoj ravnopravnosti i njegovoj integraciji u nacionalne biološke planove
Najnoviji najvažniji svjetski događaji u vezi s biološkom raznolikošću:	<ul style="list-style-type: none"> • Prvo zasjedanje Ad hoc otvorene radne grupe za globalnog pokreta za okoliš (UNEP HQ, 14. - 18. januar 2019 , Nairobi, Kenija) • Pregovori o Smjernicama za donosioce odluka za šesti globalni okolišni okvir (UNEP HQ, 21. -24. januar 2019 Nairobi, Kenija) • Svjetski ekonomski forum (WEF, 22. – 25. januar 2019, Devos-Klosters, Švicarska) • Sedamnaesto zasjedanje Komiteta za reviziju implementacije konvencije (CRIC17) Konvencije borbe protiv dezertifikacije (UNCCD) (28. - 30. Januar 2019, Georgetown, Guyana) • Online forum o sintetičkoj biologiji (4. – 29. mart 2019, online) • Četvrti sastanak Skupštine Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEA) (11. - 15. Mart 2019, Nairobi, Kenya) • Sastanak radne skupine za znanje i podatke IPBES-a (20. - 22. marta 2019. godine Bonn, Njemačka) • Internacionalni dan šuma (21. mart 2019) • Svjetski dan voda (22. mart 2019) • Svjetski dan zdravlja Ujedinjenih naroda 2019 (7. april 2019) • Svjetski dan Planete zemlje 2019 (22. april 2019) • Samit prvaka u prirodi (24.-25. april 2019., Montreal, Kanada) • 7. plenarni sastanak IPBES-a (29. april - 4. maj 2019., Pariz, Francuska)

	<ul style="list-style-type: none"> • Internacionalni dan biološke raznolikosti 2019: „Naša hrana – naše zdravlje“ (22. maj 2019) • Sastanak ministra za okoliš G7 (5. i 6. maj 2019., Metz, Francuska) • Pokretanje izvješća OECD i WWF France-AXA (6. maj 2019., Metz, Francuska) • Svjetski dan okoliša 2019 (5. juna 2019) • Osmi internacionalni „Barcode of life“ Konferencije 2019 (17. - 20. juna 2019, Trondheim, Norveška) • Sastanak neformalnog savjetodavnog odbora Clearing-House mehanizma (17. - 19. juna 2019, Montreal, Kanada) • Međunarodni kongres o tlu 2019. na temu "Uspješna transformacija prema neutralnosti degradacije zemljišta: perspektiva budućnosti" 17. - 19. juna 2019. Ankara, Turska • Svjetski dan borbe protiv dezertifikacije i suše 2019. godine (17. juna 2019) • Društvo za konzervatorsku biologiju: 29. međunarodni kongres za konzervatorsku biologiju (ICCB 2019) (21. – 25. juli 2019) Kuala Lumpur, Malezija) • Međunarodni dan starosjedilačkih naroda 2019. (9. augusta 2019. godine) • Međunarodni dan suradnje South-South kooperacije 2019 (12. - 12. septembra 2019. godine) • Svjetski dan pomorstva 2019. (26. septembar 2019. godine) • Svjetski dan turizma 2019. (27. Septembar 2019. godine) • Četrnaesti sastanak Konferencije stranaka Konvencije UN-a o borbi protiv dezertifikacije (UNCCD COP 14) (7. - 18. oktobar 2019. godine New Delhi, Indija) • Svjetski dan staništa 2019. (7. oktobar 2019. godine) • Međunarodni dan smanjenja prirodnih katastrofa 2019. (9. oktobar 2019. godine) • Svjetski dan hrane 2019. (16. oktobra 2019. godine) • Svjetski dan gradova 2019. (31. oktobar 2019. godine) • Konferencija UN-a o klimatskim promjenama - Dvadeset peto zasjedanje Konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP 25 / CMP 15 / CMA 2) (2.-13. decembra 2019. Santiago, Čile)
Mjesto i datum izrade izvještaja:	Sarajevo, 30. 12. 2019. godine